

zaaknummer 2009 T 5

datum advies: 12 juli 2010

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: de BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft het volgende advies inzake de klacht van:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx],
hierna te noemen klager,

tegen:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen de aangeklaagde.

1. De procedure

In een ongedateerd klaagschrift dat in november 2009 door de BAC is ontvangen heeft klager zijn hierna te bespreken klacht geformuleerd. De aangeklaagde heeft daartegen bij brieven van 23 februari 2010, 19 maart 2010 en 8 juni 2010 verweer gevoerd. Op 28 juni 2010 heeft te 's-Gravenhage achter gesloten deuren een zitting van de BAC plaatsgevonden, waarbij de BAC was samengesteld uit de hierna te noemen leden. Klager is - in gezelschap van zijn adviseur en vriend [xxxx] - verschenen, evenals de aangeklaagde. Op verzoek van klager hebben hij en de aangeklaagde buiten elkaars aanwezigheid de klacht respectievelijk het verweer toegelicht en vragen van de BAC beantwoord. Daarop is de behandeling gesloten.

2. De klacht

In de schooljaren [xxxx] en [xxxx] heeft klager als leerling verbleven op het (in [xxxx] opgeheven) [xxxx] te [xxxx], een instelling van de Broeders van O.L.V. van Lourdes. In dat tweede schooljaar was de aangeklaagde de zaalbroeder van klagers lichting. Hij was heel aardig en begon steeds meer aandacht aan klager te schenken, wat deze als oudste kind van een groot gezin niet gewend was en op zichzelf wel prettig vond. In die periode heeft de aangeklaagde klager herhaaldelijk seksueel misbruikt. Klager weet niet meer hoe vaak, maar heeft het gevoel dat het meer dan tien keer was. Dit misbruik vond 's avonds en 's nachts plaats op de kamer

van de aangeklaagde. Het bestond in ieder geval uit het elkaar aftrekken. Klager weet niet meer of er ook gekust en gestreeld is en evenmin of er orale seks is geweest. Hij heeft het gevoel dat dit laatste wel het geval is geweest, omdat hij daarvan een aantal keren heeft gedroomd. Toen het misbruik begon was klager nog volkomen onbekend met seksualiteit (een onderwerp dat in zijn ouderlijk gezin volstrekt taboe was), had hij maar zeer beperkte seksuele voorlichting gehad en was hij lichamelijk nog in ontwikkeling. Vooral daarom is de eerste keer dat de aangeklaagde hem heeft misbruikt erg schokkend geweest. De aangeklaagde had toen een romantisch sfeertje in zijn kamer gecreëerd, met kaarsjes, drankjes en sigaretten. Overal hadden seksboekjes gelegen en de aangeklaagde had klager aangemoedigd die te bekijken. De aangeklaagde was op zeker moment naakt op bed gaan liggen en had klager gevraagd bij hem te komen liggen. De aangeklaagde wilde dat klager hem zou aftrekken en deed dat voor, toen bleek dat klager niet wist wat dat was. Ook begon de aangeklaagde aan de nog niet ontwikkelde penis van klager te trekken. Bij een van de latere keren dat hij aldus werd misbruikt heeft klager zijn eerste orgasme gehad, wat diepe indruk op hem heeft gemaakt. De gebeurtenissen gingen voor klager gepaard met veel spanning en schuldgevoelens, zeker toen hij merkte dat hij het ook wel een beetje leuk vond. Klager kon er destijds met niemand over praten en heeft zelfmoordneigingen gehad, onder meer vanwege de angst voor ontdekking. Het misbruik heeft grote invloed gehad op zijn verdere leven. Klager is al die jaren niet in staat geweest om een goede (intieme) relatie aan te gaan, omdat het misbruik spanningen en seksuele geremdheid heeft veroorzaakt. Ook had klager last van concentratieproblemen waardoor hij geen hoge opleiding heeft genoten. Bij alle moeilijke momenten in zijn leven kwamen de herinneringen aan het misbruik naar boven. Sinds een jaar of tien krijgt klager psychologische behandelingen in verband met het misbruik (hij heeft last van depressies), wat hem veel geld kost en heeft gekost. Bovendien heeft klager dusdanig veel verzuimd op het werk dat dit in [xxxx] tot zijn ontslag heeft geleid. Klager geeft aan dat de aangeklaagde hem naar aanleiding van deze klacht zijn excuses heeft aangeboden, maar dat hij daaraan geen waarde toekent, omdat de aangeklaagde daarbij heeft aangegeven zich het misbruik niet te kunnen herinneren.

3. Het verweer

De aangeklaagde heeft bevestigd dat hij in de schooljaren [xxxx] en [xxxx] lid was van de congregatie van de Broeders van O.L.V. van Lourdes en als zodanig bij het [xxxx] te [xxxx] werkzaam is geweest als groepslei-der en surveillant (zaalbroeder). Hij is van [xxxx] tot [xxxx] lid geweest van deze congregatie en daarna getrouwd en vervolgens gescheiden. Op het verweer ten aanzien van het door klager gestelde misbruik zal bij de beoordeling worden teruggekomen.

4. De beoordeling

4.1. De door klager gestelde feiten, indien juist, kunnen worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de hier geldende Procedure bij klachten van seksueel misbruik, een op 9 oktober 2007 vastgestelde Regeling van het R.K. Kerkgenootschap in Nederland (verder: de procedure).

4.2. Klager heeft op de BAC, zowel in zijn klaagschrift als ter zitting van 28 juni 2010, een oprechte en authentieke indruk gemaakt. De klacht en de daarop gegeven mondelinge toelichting zijn consistent en bevatten geen discongruenties.

4.3. De aangeklaagde heeft zowel in zijn genoemde brieven als ter zitting naar voren gebracht dat hij tijdens de periode dat hij lid was van de onderhavige congregatie het celibaat als een grote druk heeft ervaren. Hem was en werd op geen enkele manier geleerd daarmee om te gaan en hij kon er destijds met niemand over praten. Hij wist met zijn grote hunkering naar intimiteit en seksuele gevoelens geen raad en had "een uitlaatklep" nodig. Het feit dat hij altijd "gezonde seksuele gevoelens" heeft gehad (in welk verband hij herhaaldelijk heeft opgemerkt "100% hetero" te zijn en geen homo- en/of pedoseksuele gevoelens te hebben of te hebben gehad) is een van de redenen geweest dat hij destijds is uitgetreden.

4.4. De aangeklaagde gaat er van uit dat klager oprecht is en het misbruik niet uit de duim heeft gezogen. Hij sluit niet uit dat de gebeurtenissen zoals klager die uit de doeken heeft gedaan zich hebben voorgedaan, maar kan zich er niets van herinneren. In dat verband geeft hij aan dat hij herinneringen aan het misbruik mogelijk heeft verdrongen en spreekt hij over "een zwart gat" en "een black box".

4.5. De BAC vindt het ongeloofwaardig dat de aangeklaagde zich het door klager gestelde misbruik, indien dit heeft plaatsgevonden, niet zou herinneren. Zowel toon en inhoud van de brieven van de aangeklaagde als zijn optreden ter zitting zijn naar het oordeel van de BAC tamelijk inconsistent. Een en ander wijst er veeleer op dat de aangeklaagde het buitengewoon naar en onplezierig vindt dat klager duistere zaken uit een ver verleden "oprakelt" en zijn leven op zijn kop zet dan dat hij herinneringen heeft verdrongen. Van (oprechte) ontzetting over het feit dat hij zich als broeder bij [xxxx] te [xxxx] bij herhaling schuldig zou hebben gemaakt aan seksueel misbruik van een jonge puber die aan zijn zorgen was toevertrouwd - met de te verwachten ernstige psychische gevolgen voor het slachtoffer - is geen sprake. Dat past niet bij het beeld van iemand die zich niets kan herinneren. Zoals aangeklaagde ook zelf aangeeft speelt schaamte ten opzichte van zijn eigen kinderen een rol bij zijn beleving van de situatie die thans door de klacht voor hem is ontstaan.

4.6. Gesteld echter dat de aangeklaagde zich het door klager gestelde misbruik werkelijk niet kan herinneren, ziet de BAC het als een bevestiging van de klacht dat de aangeklaagde niet (categorisch) uitsluit dat hij zich in zijn hoedanigheid van aan het juvenaat werkzame broeder schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik van een aan zijn zorgen toevertrouwd jonge puber, maar dit, gezien zijn toenmalige worsteling met het celibaat, denkbaar en mogelijk acht.

4.7. De conclusie is dat de BAC het aannemelijk acht dat het door klager gestelde seksueel misbruik heeft plaatsgevonden.

4.8. Omdat de aangeklaagde geen lid meer is van de congregatie van de Broeders van O.L.V. van Lourdes, is het treffen van een van de in art. 17.1 van de Procedure genoemde maatregelen niet aan de orde. De BAC zal er daarom mee volstaan de provinciaal overste van deze congregatie te adviseren de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat klager in genoemde omstandigheden seksueel is misbruikt en daarover namens de congregatie spijt te betuigen. Naar de BAC klager ter zitting ook heeft meegedeeld behoort het niet tot haar taak te adviseren over de toekenning van een eventuele schadevergoeding.

5. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de provinciaal overste van de Broeders van O.L.V. van Lourdes de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat klager in genoemde omstandigheden seksueel is misbruikt en daarover namens de congregatie spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 12 juli 2010 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, mr. M.A.F. Tan-de Sonnaville en W.A.M.C. Mol, leden, met bijstand van mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de provinciaal overste en aan partijen verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies partijen schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen. Bij maatregelen dient aangeklaagde in de gelegenheid gesteld te worden om te worden gehoord.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de overste daarbij de

zaaknummer 2009 T2

mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de BAC een afschrift van de beslissing van de overste.